

ЗАСТОСУВАННЯ СУЧАСНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА ЗАНЯТТЯХ ІЗ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ У СТУДЕНТІВ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ КОРОНАВІРУСУ COVID-19

Із введенням карантину та запровадженням посиленних протиепідемічних заходів по всій території України кафедра “Фізичного виховання” НУБіП України перейшла в дистанційний режим освітнього процесу, всі заняття для студентів 1–2 курсів навчання тривають в онлайн-режимі. Основну роль у здійсненні дистанційного навчання в Національному університеті біоресурсів і природокористування України відіграють сучасні інформаційні технології на базі відповідних електронних навчальних курсів, розміщених на порталі університету. Для студентів та викладачів Національного університету біоресурсів і природокористування України з метою підвищення ефективності роботи на кожному факультеті та ННІ створено навчально-інформаційний портал “Elearn” <https://elearn.nubip.edu.ua/>. Для проведення занять із дисципліни “Фізичне виховання” всі студенти поділяються на групи: основне навчальне відділення; спортивне відділення; спеціальне медичне відділення. Всі практичні заняття відбуваються онлайн, згідно з розкладом, у вигляді відеоконференцій на платформах ZOOM або WEBEX Meet. Також викладачі використовують сучасні електронні мережі, де створено окремі групи в додатках у Telegram, Viber, WhatsApp, Discort для спілкування та консультацій зі студентами, які не мають постійного доступу до інтернету. Студенти основного навчального відділення відвідують дистанційні заняття у вигляді відеоконференцій, де виконують комплекси вправ та опрацьовують теоретичний матеріал згідно навчальними планами. Для студентів зі спеціального медичного відділення на порталі кафедри розміщено комплекси вправ для профілактики та корекції конкретних відхилень у стані їхнього здоров’я. Незважаючи на карантинні обмеження, студенти-спортсмени продовжують займатися спортивною діяльністю. Використання сучасних інформаційних технологій в умовах пандемії коронавірусу COVID-19 на заняттях із дисципліни “Фізичне виховання” дало змогу науково-педагогічним працівникам проводити дистанційні заняття, контролювати та оцінювати виконання завдань, спрямованих на оздоровлення, розвиток фізичних якостей та можливостей організму.

Ключові слова: дистанційне навчання, інформаційні технології, комплекси вправ, електронний портал Elearn, сервіс ZOOM та WEBEX Meet, студент.

У зв’язку із запровадженням посиленних протиепідемічних заходів на території України, відповідно до статті 29 Закону України “Про захист населення від інфекційних хвороб” Кабінет Міністрів України постановив: із метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2 (далі – COVID-19), з 1–31 серпня 2020 року встановити карантин, продовживши по всій території України дію карантину, встановленого постановами Кабінету Міністрів України від 11 березня 2020 року [5].

Також із введенням 14 вересня 2020 року нових обмежувальних заходів (рішення Державної комісії з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій від 10.09.2020 року щодо віднесення Києва до території, на якій установлено “помаранчевий рівень епідемічної небезпеки”) з 14 по 27 вересня 2020 року навчальний процес проходитиме дистанційно для студентів усіх курсів та форм навчання [6].

Карантин – це хороший привід набути нових професійних навичок, чітко організувати самостійну роботу вдома на корпоративній платформі. А самоорганізація студентів – головна складова частина успіху під час дистанційного навчання, студенти вчасно здають свої роботи. Викладачі та студенти ведуть активну роботу в дистанційному режимі з використанням інформаційних технологій, забезпечуючи повноцінний освітній процес [7, с. 108].

У зв’язку зі введенням обмежувальних заходів щодо запобігання поширенню COVID-19 та відповідно до наказу Національного університету біоресурсів і природокористування України (НУБіП України) “Про заходи у НУБіП України у зв’язку із оголошенням карантину” № 247 від 11.03.2020 року на кафедрі фізичного виховання на період карантинних заходів запроваджується дистанційна форма освітнього процесу, всі заняття триватимуть у дистанційному режимі. Основну роль у здійсненні дистанційного навчання відіграють сучасні інформаційні технології на базі відповідних електронних навчальних курсів, розміщених на навчально-інформаційному порталі <https://elearn.nubip.edu.ua/> [4].

Дистанційне навчання – сукупність сучасних технологій, що забезпечують доставку інформації в інтерактивному режимі за допомогою використання інформаційно-комунікаційних технологій. Основними принципами дистанційного навчання є інтерактивна взаємодія у процесі навчання, надання студентам можливості самостійного освоєння досліджуваного матеріалу, а також консультаційний супровід у процесі дослідницької діяльності [1].

Ефективне застосування інформаційно-комунікаційних технологій у закладах освіти надає українській вищій школі можливість підтримувати розвиток інноваційної економіки країни та підвищити якість освіти. Поява Інтернет-технологій здійснила революцію у системі навчання. З початку 90-х років спостерігається великий прогрес у розвитку дистанційної освіти. Дистанційні технології на основі використання Інтернету

надають і студентам, і викладачам вищих навчальних закладів значні переваги. Студенти можуть вчитися незалежно від місця перебування та часу, вдома або на роботі. Інтернет-технології дають змогу оцінювати навчальні досягнення студентів на відстані, вільно користуватися різними дидактичними матеріалами. У наше життя дуже стрімко входять нові технології надання студентам освітніх послуг, які базуються на застосуванні ІКТ-технології електронного та мобільного навчання [3, с. 5–6].

Метою статті є визначення особливостей застосування сучасних інформаційних технологій на заняттях із фізичного виховання у студентів в умовах пандемії коронавірусу COVID-19.

Для навчання студентів університет із 16 жовтня по 15 листопада 2020 року наказом ректора перейшов на дистанційну форму навчання для всіх студентів, на виконання рішення Кабінету міністрів України, рекомендаційного листа МОН України від 12.10.2020 р. №1/9-576 та з урахуванням умов адаптивного карантину й епідемічної ситуації. Для викладачів Національного університету біоресурсів і природокористування України для ефективної роботи на кожному факультеті чи ННІ створено навчально-інформаційний портал Elearn <https://elearn.nubip.edu.ua/> НУБіП України. Відповідальний спеціаліст прикріплює списки всіх студентів для науково-педагогічного працівника кожної дисципліни. Викладач, зайшовши на портал, а саме на сторінку своєї дисципліни, завантажує увесь багаж навчальної роботи для студентів: робочу навчальну програму, силабус дисципліни, критерії оцінювання студентів, теми занять, посилання на онлайн-заняття, комплекси фізичних вправ, а також завдання для самостійної роботи студентів: теми для рефератів, презентацій, тестові завдання з різних видів спорту. Кожен студент має свій особистий логін та пароль, за яким він відвідує сторінку інформаційного порталу. Науково-педагогічний працівник має змогу контролювати час перебування студента на порталі, оцінити виконані ним завдання та виставити бали до електронного журналу академічної групи.

Фізичне виховання в аграрних закладах вищої освіти не обмежується лише навчальними заняттями за розкладом. Зокрема, кредитно-модульна система передбачає самостійну роботу студентів. Самостійні заняття з фізичного виховання сприяють збільшенню рухової активності студентів, успішному оволодінню життєво необхідними руховими навичками та розвитку основних фізичних якостей. З іншого боку, такі заняття сприяють вихованню у студентів мотивації щодо зміцнення свого здоров'я, бажання за допомогою фізичних вправ зміцнити свою імунну систему. Обсяг та зміст самостійних занять визначає та контролює викладач.

Тому для покращення якості дистанційного навчання на сайті університету у розділі “бібліотека” розміщено методичні рекомендації для самостійних занять студентів та ведення здорового способу життя. Студенти мають змогу ознайомитися з різноманітними комплексами вправ, які не потребують особливих умов та інвентарю для виконання, засобами для дотримання норм фізичної активності молодшої людини, навчальними матеріалами до модулів із дисципліни “фізичне виховання”.

Всі заняття відбуваються відповідно до розкладу у вигляді відеоконференції на платформі сервісу ZOOM або WEBEX Meet, де проходять онлайн практичні заняття. Студенти 1–2 курсів НУБіП України під час дистанційного заняття виконують завдання з двох блоків: практичного і теоретичного. Під час практичної частини заняття студенти виконують комплекс загальнорозвиваючих вправ та вправ для розвитку фізичних якостей: сили, витривалості, швидкості, координації та гнучкості. Також навчаються тримати свій емоційний стан у нормі за допомогою дихальної гімнастики. Теоретичний блок включає в себе: спілкування викладача зі студентами, відповіді на запитання, теоретичні основи різних видів спорту, консультації щодо самостійного виконання комплексів вправ.

Дистанційне навчання студентів проходить системно та організовано згідно з розкладом занять. Усі науково-педагогічні працівники активно задіяні у проведенні навчальних занять у дистанційному режимі. За потреби вони забезпечують проведення індивідуальних консультацій студентам, допомагають підібрати індивідуальні комплекси вправ, знайти потрібний методичний матеріал. Викладачі та адміністративний персонал університету отримали 900 акаунтів до сервісу відеоконференцій CiscoWebex для проведення навчальних занять, як лекційних, так і практичних, у I семестрі 2020–2021 н. р. Практичні, семінарські та лабораторні заняття, завдання для самостійної роботи, тестовий контроль знань зі змістових модулів, понад 2400 навчальних дисциплін тощо студенти університету опрацьовують на навчально-інформаційному порталі НУБіП України “Elearn”, де нині розміщено понад 4 тисячі електронних навчальних курсів дисциплін.

Окрім того, враховуючи побажання студентів, було вибрано найбільш зручні канали комунікацій з використанням сучасних електронних мереж та створено окремі групи в Telegram, Viber, WhatsApp, Discort, які дозволяють здійснювати живе спілкування між усіма учасниками груп, навіть тими, що знаходяться в сільській місцевості та не мають постійного доступу до інтернету. Це мотивує студентів до навчання та прагнення до самовдосконалення. Кожен із них працює одночасно зі своїми одногрупниками: виконують фізичні вправи, обговорюють навчальний матеріал, ставлять запитання викладачу та одразу отримують на них відповіді і поради щодо виконання практичних завдань. Дисципліна “Фізичне виховання” викладається в НУБіП України для студентів-бакалаврів денної форми навчання на 1 і 2 курсах усіх спеціальностей. Для проведення дистанційних занять із фізичного виховання всі студенти розподіляються на чотири групи: основне навчальне відділення; спортивне відділення; спеціальне медичне відділення та відділення для студентів, які за станом здоров'я звільнені від практичних занять із фізичного виховання [2].

Студенти основного навчального відділення виконують відеокomплекси, які демонструють науково-педагогічні працівники кафедри фізичного виховання, і самостійно опрацьовують методичний матеріал: вивчають правила, техніку та тактику спортивних ігор, особливості різних видів спорту, виконують індивідуальні завдання із загальної фізичної підготовки. Теоретичний блок складається зі списку реферативних робіт та презентацій з обраних тем, а також тестових завдань із видів спорту.

Для студентів спеціального медичного відділення на порталі кафедри фізичного виховання розміщені комплекси вправ для профілактики та корекції порушень постави, серцево-судинної системи, покращення рухливості суглобів тощо. Студенти, які мають специфічні захворювання, виконують індивідуальні комплекси згідно з особливостями стану їх здоров'я. Студенти готують рефератні роботи та презентації про особливості свого захворювання, засоби його профілактики та корекції, які завантажують на навчально-інформаційний портал "Elearn".

Студенти, які за станом здоров'я звільнені від практичних занять із фізичного виховання, відвідують онлайн-конференції, де вони отримують теоретичну інформацію про свої захворювання: причини, засоби для їх корекції, комплекси вправ, які можливо використовувати при певних хворобах. Також звільнені студенти готують реферати та презентації за обраними темами, які розміщені на сайті кафедри фізичного виховання та навчально-інформаційному порталі "Elearn".

Студенти-спортсмени, члени збірних команд університету, в умовах карантинних обмежень продовжують тренування та виступи на змаганнях із суворим дотриманням протиепідемічних вимог. Частина змагань і тренувань проходять в онлайн-режимі. Тренування проводяться під керівництвом викладачів кафедри фізичного виховання, відповідальних за види спорту: спортивна аеробіка, баскетбол, волейбол, футбол, міні-футбол, каратекіокушин, легка атлетика, спортивне орієнтування, важка атлетика та гирьовий спорт. Кожен тренер, плануючи свій тренувальний процес, намагається проводити заняття на свіжому повітрі та з дотриманням безпечної відстані. Перед початком тренування обов'язковий температурний скринінг та перевірка зовнішніх ознак нездужання спортсменів. Жіноча збірна з міні-футболу зайняла п'яте місце Кубку України з футзалу серед студентських команд. Команда спробувала свої сили в новому для себе виді спорту – пляжному футболі. Серед здобутків жіночої збірної з міні-футболу в пляжному футболі – 2 місце чемпіонату міста Києва; 3 місце чемпіонату України; 2 місце на Кубку України серед ЗВО. Чоловіча команда: 1 місце на Кубку України серед ЗВО. Серед індивідуальних досягнень футболісток: А. Терех (гуманітарно-педагогічний факультет) – володарка клубного кубку чемпіонів Європи з пляжного футболу; володар звання "Кращий воротар турніру" на таких змаганнях, як Кубок України з пляжного футболу серед ЗВО та Кубок України з футзалу серед ЗВО. На Кубку України з футболу Ю-19 другої ліги в сезоні 2019–2020 рр. посіли друге місце. У збірній університету з легкої атлетики на період карантину всі змагання з бігу на довгі дистанції відбулися в онлайн режимі. Студенти факультету захисту рослин, біотехнологій та екології С. Гармаш та А. Пападин взяли участь в онлайн-забігах "SportBankDreamRun", які відбувалися в липні 2020 року. В Конча-Заспі відбувся "Трейловий марафонський забіг" на 12 км, де С. Гармаш посіла четверте місце. Софія активно займається і науковою діяльністю, вона стала переможницею всеукраїнської наукової студентської онлайн-конференції, де виступила з доповіддю "Історія спорту". Збірна команда університету з чирлідінгу активно бере участь у змаганнях. У жовтні 2020 року на чемпіонаті України з чирдансу, який відбувався онлайн, дует М. Столенко та Д. Салімоненко (обидві – студентки гуманітарно-педагогічного факультету) став переможцем. А на чемпіонаті Європи, який теж відбувався дистанційно у Німеччині, вони зайняли 4 місце. Також у фіналі I етапу Кубку України з чирлідінгу, який відбувався 13 березня 2021 року в місті Полтава, жіноча збірна НУБіП України зайняла 1 місце у номінації "ЧерДансШоу". Студент факультету захисту рослин біотехнологій та екології М. Шкроміда зайняв третє місце на чемпіонаті України з карате кіокушин, який відбувався в місті Дніпро у березні 2021 року. Жіноча збірна з баскетболу є учасниками "фіналу чотирьох" вищої баскетбольної ліги України – 3 місце. Одним із нових, але дуже перспективних видів спорту в нашому університеті став гирьовий спорт. На змаганнях чемпіонату України серед ЗВО команда посіла третє загальнокомандне місце. Спортсмени чоловічої команди з волейболу продовжували тренуватися та готуватися до змагань.

Висновки. Отже, використання сучасних інноваційних технологій в умовах карантину на заняттях із дисципліни "Фізичне виховання" дає змогу: систематично проводити заняття; контролювати та оцінювати виконання завдань студентами; надавати консультації студентам, які не мають постійного доступу до інтернету; зацікавити студентів та мотивувати їх до ведення здорового способу життя і тим самим виконати основне завдання фізичного виховання в університеті – оздоровлення студентської молоді. Перспективи подальших досліджень будуть спрямовані на пошук нових сучасних інноваційних технологій навчання в умовах пандемії коронавірусу COVID-19 у студентів на заняттях із дисципліни "Фізичне виховання".

Використана література:

1. Дистанційне навчання. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki>. (дата звернення 15.01.2021).
2. Дисципліна "Фізичне виховання" в Національному університеті біоресурсів і природокористування України НУБіП України. URL: <https://nubip.edu.ua/node/1299/2>. (дата звернення 22.12.2020).
3. Морзе Н.В., Глазунова О.Г., Мокрієв М.В. Методика створення електронного курсу (на базі платформи дистанційного навчання Moodle 3): *Навчальний посібник*. К. : 2016. 240 с.

4. Наказ № 247 від 11.03.2020 року, Про заходи у НУБіП України у зв'язку із оголошенням карантину. Національний університет біоресурсів і природокористування України (НУБіП України), м. Київ, 2020. URL: <https://nubip.edu.ua/node/72819>. URL: <http://elearn.nubip.edu.ua/>. (дата звернення 29.08.2020).
5. Постанова Кабінету Міністрів України від 22.07.2020 № 641. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/641-2020-p#n185> (дата звернення 12.03.2021).
6. Рішення Державної комісії з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій. URL: <https://knute.edu.ua/blog/read/?pid=37683&uk> (дата звернення 25.02.2021).
7. Самоленко Т.В., Гордійчук Б.В. Дистанційне навчання студентів кафедри фізичної культури на корпоративній платформі в умовах карантину. Наукові дослідження в умовах глобалізації сучасного світу. Книга 1. Частина 2: *Серія монографій* / [авт. кол. : П.С. Атаманчук, Я.О. Львович, А.П. Преображенський, О.М. Селедцов, Т.Д. Чубіна и др.]. Одеса: КУПРІЄНКО СВ, 2020. С. 102–109.

References:

1. Dystancijne navchannja. [Distance Learning]. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki>. (data zvernennja 15.01.2021). [in Ukrainian].
2. Dyscyplina "Fizyczne vykhovannja" v Nacionaljnomu universyteti bioresursiv i pryrodokorystuvannja Ukrainy NUBiP Ukrainy. [Discipline "Physical Education" at the National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine NULES of Ukraine]. URL: <https://nubip.edu.ua/node/1299/2>. (data zvernennja 22.12.2020). [in Ukrainian].
3. Morze N.V., Ghlazunova O.Gh., Mokrijev M.V. Metodyka stvorennja elektronnoho kursu (na bazi platformy dystancijnogo navchannja Moodle 3): Navchalnyj posibnyk. [Methods of creating an e-course (based on the distance learning platform Moodle 3): *Tutorial*] – К.: 2016. – 240 s. [in Ukrainian].
4. Nakaz № 247 vid 11.03.2020 roku, Pro zakhody u NUBiP Ukrainy u zv'jazku iz ogholoshennjam karantynu. [Order № 247 of 11.03.2020, on measures in NULES of Ekraine in connection with announcement of quarantine] Nacionaljnyj universytet bioresursiv i pryrodokorystuvannja Ukrainy (NUBiP Ukrainy), m. Kyjiv, 2020. URL: <https://nubip.edu.ua/node/72819>. URL: <http://elearn.nubip.edu.ua/>. (data zvernennja 29.08.2020). [in Ukrainian].
5. Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 22.07.2020 № 641. [Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated 22.07.2020 № 641]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/641-2020-p#n185>. (data zvernennja 12.03.2021). [in Ukrainian].
6. Rishennja Derzhavnoji komisiji z pytanj tekhnohenno-ekologichnoji bezpeky ta nadzvychajnykh situacij. [Decisions of the state commission on technogenic and ecological safety and emergencies]. URL: <https://knute.edu.ua/blog/read/?pid=37683&uk>. (data zvernennja 25.02.2021). [in Ukrainian].
7. Samolenko T.V., Ghordijchuk B.V. Dystancijne navchannja studentiv kafedry fizychnoji kuljтуры na korporatyvnij platformi v umovakh karantynu. [Distance learning of students of the Departament of Physical Culture on a corporate platform in guarantime] Naukovi doslidzhennja v umovakh ghlobalizaciji suchasnogo svitu. Knygha 1. Chastyna 2: *Seriya monoghrafij* / [avt. kol: P.S. Atamanchuk, Ja. O. Ljvovych, A.P. Preobrazhenskyj, O.M. Seledcov, T.D. Chubina y dr.]. – Odessa: KUPRIJEINKO SV, 2020. S. 102–109. [in Ukrainian].

Kostenko M. P., Dubovik R. G., Otroshko O. V. Application of modern information technologies in physical education classes for students in conditions of coronavirus pandemic

With the introduction of quarantine and increased measures against epidemics, Department of Physical Education of NUBiP of Ukraine has moved to remote mode of educational process, all classes for students of 1–2 courses are held online. The main role in the implementation of distance education National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine is played by modern informational technologies on the basis of relevant electronic educational courses posted on the university website. For students and professors of National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine, in order to increase the efficiency of work at each faculty and research institute, educational and informational portal "Elearn" <https://elearn.nubip.edu.ua/> was created. For holding classes in the "Physical education" discipline all students are divided into groups: main educational department; sports department; special medical department. All practical classes are held online, according to schedule, in form of video conferencing on ZOOM or WEBEX Meet platforms. Also, professor suse modern social networks like Telegram, Viber, WhatsApp, Discord for communication and consultations with students, who do not have constant access to the Internet. Students of the main department attend distance classes in the form of video conferences, where they perform sets of exercises and develop theoretical material according to the curriculum. For students from the special medical department there are sets of exercises for prevention and correction of specific abnormalities in their health on the portal of the department. Despite quarantine restrictions, student-athletes continue to engage in sports activities. Application of modern information technologies in physical education classes in conditions of coronavirus pandemic gave an opportunity for scientific and pedagogical workers to hold online classes, control and estimate performance of tasks by students aimed at recovery, development of physical qualities and capabilities of the body.

Key words: distance education, information technologies, set of exercises, informational portal "Elearn", ZOOM and WEBEX Meet platforms, student.